

בעניין שבין:

תובע:

שמעון מנחם הכסטר, ת"ז 8587

ע"י ב"כ עו"ד אופיר טל ואח'

מרח' הרב הרצוג 21 - שר ירושלים

טל': 0747137000, פקס: 137001

- נ ג ד -

נתבע:

1.

מדינת ישראל - נציבות שירות המדינה

2.

מדינת ישראל - משרד האוצר הממונה על הגמלאות

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים - אזרחי

מח"ל 7, ירושלים 9149301 ת"ד 49333

טל': 073-3920000, פקס: 02-6468053

בקשה לסילוק על הסף

מדינת ישראל – נציבות שירות המדינה ומשרד האוצר מנהלת הגמלאות, מתכבדת בזאת להגיש בקשה זו לדחיית התביעה על הסף מטעמי התיישנות, שיהוי ניכר, אי נקיטה בהליך מתאים, זאת, לפי תקנה 45(א)(3) לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין) תשנ"ב-1991, כדלקמן. יודגש, כי אין באמור בבקשה זו כדי לגרוע מכל טענה העומדת למדינה.

* בקשה זו איננה נתמכת בתצהיר שכן הינה נסמכת על טיעונים משפטיים ועובדות המצויות בכתב התביעה ובנספחיו.

* בד בבד עם הגשת בקשה זו ולמען הזהירות, מוגשת בקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה ב-30 יום מיום קבלת החלטה בבקשה דנא.

1. הנתבעות מיוצגת ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי), אשר כתובתה לצורך מסירת כתבי בי-דין הינה כמצוין לעיל.
2. כל הטענות המשפטיות בכתב הגנה זה הינן משלימות זו את זו או חלופיות זו לזו, הכול לפי הדבק הדברים והעניין. אולם, אין באמור בכתב הגנה זה כדי למצות את הטענות המשפטיות העומדות לנתבעות.
3. כל הטענות העובדתיות בכתב הגנה זה נטענות בהשלמה ו/או במצטבר, הכול בהתאם להדבק הדברים והקשרם. טענות עובדתיות חלופיות, נטענות במידה והעובדות כהווייתן טרם לובנו דין ואינן ידועות לנתבעות בעת כתיבת כתב הגנה זה.
4. כל טענה ועובדה בכתב התביעה מוכחשת, אלא אם כן הודתה בה הנתבעת במפורש בכתב הגנה זה. אין בהודיה כדי להפוך את נטל הראיה, מקום שזה מוטל על התובעים על פי דין.

5. בכל מקום בכתב ההגנה בו מוכחש האמור בכתב התביעה ואחריו מופיע פירוט טענות הנתבעת, לא יהיה בפירוט הטענות בכדי לגרוע מכלליות ההכחשה.

6. אין בטענה כלשהי מטענות כתב הגנה זה משום ויתור על טענה אחרת העומדת לנתבעות או פגיעה בטענה זו.

א. פתח דבר:

7. עניינה של התביעה שבכותרת, בתביעה כספית לקבלת פיצוי בגין שלושה רכיבים שונים: השלמת שכר והפרשי פנסיה רטרואקטיביים עבור השנים 2014-2019; סעד הצהרתי בעניין הפנסיה של התובע, במסגרתו ייקבע כי הוא זכאי לפנסיה עבור תקופת החוזה לפי משכורת קובעת מעודכנת על פי החוזה (90% ממשכורת סגן שר), לפי שיעור של 48%, וכן לכל התוספות הנלוות על פי דין, זאת החל מיום 1.4.14 ועד בכלל, או חלופות נוספות המופיעות בתביעתו; פיצוי בגין סעדים לא ממוניים. התובע כימת את תביעת בגין שלושת רכיבים אלה בסך כולל של כ- 1,603,692 ₪.

8. **המדינה תטען, כי דין תביעת התובע לסילוק על הסף. זאת בשל מספר סיבות שיפורטו בבקשה ותמציתן להלן.**

9. ראשית, דין תביעת התובע ביחס לתחולת חוק הגמלאות על תקופות העסקתו השונות של התובע, **חישוב משכורתו הקובעת**, ובכלל זה **גובה הדרגה** (ככל שטענות התובע לעניין זה הן נגד הממונה על הגמלאות) שלפיה יש לחשב את משכורתו הקובעת של התובע בגין תקופת העסקתו של התובע על פי כתב המינוי – לסילוק על הסף בשל **אי נקיטת הליך מתאים ולאור איחור במועד הגשת ערעור גמלאות זה מכבר, בחלוף המועד בו היה רשאי התובע להגיש ערעור גמלאות לבית הדין הנכבד.**

10. כפי שיובהר מטה, לשיטת התובע, ההחלטה לעניין גמלתו נשלחה לו **ביום 10.12.2012** ומשכורתו הקובעת הוצגה לו לראשונה במסגרת תלוש קצבת **חודש דצמבר 2012**. בהתאם לאמור בסעיף 43 לחוק הגמלאות, ובהתאם לאמור בתקנה 1 **לתקנות שירות המדינה (גמלאות) (המועד להגשת ערעור), התש"ל – 1970** (להלן: **תקנות שירות המדינה**) כנוסחה ביום שבו פרש התובע, הרי שהמועד להגשת ערעור על החלטה או החלטת ביניים של הממונה, הוא 60 ימים מהיום שבו הגיעה ההחלטה לידיעת התובע. מכאן עולה, כי **60 הימים הקבועים בתקנות שירות המדינה להגשת ערעור חלפו כבר מלפני כ- 7 שנים.**

11. למען הסר ספק, יובהר כבר בפתח הדברים, כי בהתאם להוראות **חוק שירות המדינה (גמלאות) (נוסח משולב), התש"ל – 1970** (להלן: **חוק הגמלאות**) והוראות חוזה הבכירים שנחתם עם התובע, על תקופת העסקתו של העובד לפי כתב המנוי חלות הוראות חוק הגמלאות באופן **ישיר**, ואילו ביחס לתקופת העסקתו לפי החוזה חלות הוראות חוק הגמלאות **מכוח צירופה של תקופה זו לתקופת העסקתו על פי כתב המינוי**. לאמור, כי בהתבסס על כך שחוק הגמלאות חל על גמלתו של התובע, אזי מקומן של חלק מטענות התובע להתברר במסגרת הליך תביעה רגיל בבית הדין לעבודה, ואילו חלקן האחר (כמפורט לעיל) היה מקום להגיש בגינם ערעור גמלאות בהתאם לסעיף 43 לחוק הגמלאות.

12. ביחס לשאר העילות הנתבעות על ידי התובע, ובכללן, בין היתר, תביעתו לפיטורין בניגוד לדין, השלמת שכר על פי חוזה ועגמת נפש - דינן לסילוק על הסף **מחמת התיישנות ושיהוי ניכר**. הנתבעות יטענו, כי כתב התביעה הוגש לבית הדין הנכבד **רק ביום 3.10.19**, בעוד מן הפרק העובדתי שיפורט להלן עולה תמונה ברורה, לפיה, **לשיטת התובע נשלח אליו מכתב רשמי ביום 4.7.12 ובו הודע לו כי מועד פרישתו הינו ה- 31.7.12, כמו כן, התובע הפסיק להגיע לעבודתו ביום 5.8.12.**

13. הנתבעת תטען, כי אין כל הצדקה להגשת התביעה לאחר שהתיישנה ובשיהוי משמעותי זה, ודי בחלוף הזמן בהגשת תביעה על ידי התובע ואי פניה לערכאות משפטיות בזמן אמת, **בין היתר באמצעות צו מניעה כדי לעצור את סיום העסקתו בהגיעו לגיל פרישת חובה**, כדי להוכיח כי התובע זנח את עילות תביעתו. כמו כן, התנהלותו של התובע גרמה לנתבעות **נזק ראייתי משמעותי** המקשה על המדינה לאתר מסמכים מהותיים בעניינו של התובע, וכחלק מכך מסמכי תרשומות. יצוין, כי רוב המסמכים הרלוונטיים לתביעה נוצרו לפני כ- 10 שנים (!) ובתקופה בה תיקים אישיים תויקו באופן פיזי.

14. **בנסיבות אלו, הרי שדין התביעה לסילוק על הסף מחמת איחור, שיהוי והתיישנות, בניגוד לדין. ברי, כי היעילות וההלכה הפסוקה מחייבות הכרעה בבקשה לסילוק התביעה על הסף כבר במועד זה ועוד טרם הגשת כתב הגנה.**

15. **לאור כל האמור וכפי שיפורט בהרחבה להלן, יש לדחות את התביעה על הסף. הכל כפי שיפורט להלן.**

ב. העובדות הצריכות לעניין - בתמצית

16. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, התובע הועסק באגף החשב הכללי במשרד האוצר כעובד קבוע על פי כתב מינוי החל משנת 1970 ועד לשנת 1990.

17. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, ביום 26.3.91 נחתם בין התובע לבין ממשלת ישראל 'חוזה מיוחד להעסקת עובדי לפי סעיף 40 לחוק שירות המדינה (מינויים) תשי"ט - 1959 וסעיף 16.414 לתקנון שירות המדינה - התקשי"ר (להלן: **חוזה בכירים**). במסגרת חוזה הבכירים הסכים התובע לביטול כתב המינוי שלו. בהתאם לסעיף 4 לחוזה הבכירים, תוקף החוזה נקבע ל-4 שנים החל מיום 1.4.90 ועד ליום 31.3.94, ונקבע, כי יוארך מאליו "בתום תקופה זו לתקופה נוספת של 4 שנים, אלא אם כן הודיע אחד הצדדים למשנהו על אי רצונו בהארכה, שלושה חודשים לפני תום התקופה". כן נקבע בחוזה הבכירים, כי "על אף האמור בסעיף 4 לעיל, רשאי נציב שירות המדינה או מי שהוסמך על ידיו לענין סעיף זה להפסיק את שירותו של העובד בכל עת על ידי מתן הודעה מוקדמת בכתב שלושה חודשים מראש או על ידי תשלום משכורת של שלושה חודשים, לפי בחירת הנציב".

העתק חוזה הבכירים מיום 26.3.90 מצורף ומסומן כנספח 1 לכתב התביעה.

18. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, עם תום תקופת החוזה (ביום 31.3.94) הוארך החוזה של התובע, בהתאם להוראות החוזה לתקופה נוספת, עד ליום 31.3.98.

19. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, ביום 31.3.10 פקע החוזה של התובע. בשנת 2010 הודיעה הממשלה, באמצעות המשנה לנציב שירות המדינה, דאז מר יעקב ברגר, על הארכה נוספת לחוזה הבכירים עד למועד פרישתו של התובע, דהיינו, לתקופה בת שנתיים וארבעה חודשים, עד ליום 31.7.12 בהגיעו של התובע לגיל 67 שנים. בכתב התביעה, התובע מכחיש את טענת המדינה, אשר באה לידי ביטוי בנספחי התביעה, לפיה, הארכת החוזה הועברה אליו כבר בשנת 2010 והוא סירב לחתום עליה.

העתק הודעה מיום 5.9.10 מצורף ומסומן כנספח 3 לכתב התביעה.

20. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, לטענת המדינה, ביום 2.11.11 נשלחה אל התובע הודעה מוקדמת בדבר מועד פרישתו לגמלאות, במסגרתה צוין, כי ביום 31.7.12 עתיד התובע לפרוש לגמלאות. בהתאם לנספח 7' לכתב התביעה, שכותרתו 'סיכום דיון' מיום 5.8.12, במסגרת הדיון מיום 5.8.12 ציין התובע כי לא קיבל את ההודעה המוקדמת בדבר פרישתו במועד הנטען על ידי הנתבעים, **אולם ראה את המסמך ביום חתימה על טופס 'ריכוז נתוני עובד פורש', אשר נחתם כפי שיפורט מטה, מספר חודשים לפני פרישתו.**

21. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, בשנת 2011 חתם התובע על טופס 'ריכוז נתוני עובד פורש'. במעמד זה, נתבקש התובע לחתום על מסמכים נוספים לצורך זכאותו לקצבה וסירב לעשות כן.

22. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, התובע זומן לקורס 'הכנה לפרישה' על ידי נציבות שירות המדינה, אשר התקיים בשנת 2012.

23. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, ביום 4.7.12 נשלח לתובע מכתב תזכורת נוסף מאת גב' רבקה כלב, מנהלת אגף א' משאבי אנוש, לפיו, כפי שהודע לו בהודעות קודמות, מועד פרישתו על פי חוק נועד ליום 31.7.12. במסגרת המכתב, צוין בפני התובע, כי חתם על מסמכי הפרישה כבר ביום 1.12.11 בפני גב' שרה פנקס הממונה על פרישת עובדים במשרד האוצר וחלק מן הטפסים שהועברו לידיו טרם נחתמו והוחזרו למשרד. כן צוין במכתב, כי התובע ניתק קשר עם גורמים רלוונטיים בעניין פרישתו וכי לא ניתן להשיגו. משכך הודע לתובע, כי אין בהתנהלותו כדי לעכב את מועד פרישתו וכי המשרד מסיר אחריות מטיפול בנושאים נלווים, כולל טיפול בכספים שונים שאולי מגיעים לתובע.

העתק מכתב מיום 4.7.12 מצורף ומסומן כנספח 4 לכתב התביעה.

24. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, ביום 4.7.12 השיב התובע למכתב האחרון, וטען, בין היתר, כי החוזה שלו תקף עד לתאריך 31.3.14, וכי הגבלת גיל החוזה אינה מצוינת בפירוש במסגרת חוזה הבכירים.

העתק מכתב מיום 4.7.12 מצורף ומסומן כנספח 4 לכתב התביעה.

25. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, ביום 4.7.12 השיבה גב' כלב, בין היתר, כי במכתבו של מר יעקב ברגר, המשנה לנציב שירות המדינה מיום 5.9.10 רשום כי תאריך התחולה של חוזה הבכירים של התובע הינו 1.4.10 ועד 31.7.12, מועד פרישתו של העובד לגמלאות. משכך, ציינה גב' כלב כי לא ברור על פי מה החליט התובע שהנו פורש בשנת 2014.

העתק מכתב מיום 4.7.12 מצורף ומסומן כנספח 4 לכתב התביעה.

26. בהתאם לאמור כתב התביעה על נספחיו, ביום 5.7.12 השיב התובע, בין היתר, כי לא ראה את מכתבו של המשנה לנציב שירות המדינה בדבר מועד פרישתו ועמד על טענתו כי מועד סיום החוזה הוא 31.3.14.

העתק מכתב מיום 5.7.12 מצורף ומסומן כנספח 4 לכתב התביעה.

27. בהתאם לאמור כתב התביעה על נספחיו, ביום 21.7.12, השיבה גב' כלב לתובע, תוך שהסבירה לתובע באופן מפורט, בין היתר, כי עם הגיעו לגיל 67 שנים עליו לפרוש לגמלאות בהתאם לחוק גיל פרישה, וכי אין בחוזה הבכירים שנחתם בעניינו כדי לבטל את הוראות החוק. גב' כלב ציינה בפני התובע כי בסוף חודש יולי 2012 יסתיים שירותו בשירות המדינה וכי הוא מתבקש לחתום על טפסי התביעה לגמלה על מנת שיהיה ניתן לדון

בתביעתו לגמלה. כן הובהר לתובע, כי ללא מילוי הטפסים כאמור לא ניתן יהיה לקבוע את זכאותו לקבלת קצבה.

העתק מכתב מיום 21.7.12 מצורף ומסומן כנספח 5א לכתב התביעה.

28. בהתאם לאמור כתב התביעה על נספחיו, ביום 23.7.12 השיב התובע לגב' כלב, וטען, בין היתר כי חוזה הבכירים הוארך עד ליום 31.3.14 ולא הוגבל עד גיל 67 וכי ההודעה הרשמית הראשונה על הפסקת עבודתו היתה רק מיום 4.7.12.

העתק מכתב מיום 23.7.12 מצורף ומסומן כנספח 5ב לכתב התביעה.

29. בהתאם לאמור כתב התביעה על נספחיו, גם לאחר הגיע גיל פרישת חובה, ביום 31.7.12, התובע עשה דין לעצמו והמשיך להתייצב לעבודה, תוך התעלמות מהוראות המעסיק.

30. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, על רקע ההתכתבות דלעיל וכן מכתבים נוספים בין התובע לנתבעות, נערכה ישיבה בנוכחות גורמים בכירים במשרד האוצר והתובע. במסגרת סיכום דיון הישיבה מיום 5.8.12, הובהר, בין היתר, כי ההחלטה על פרישתו של התובע נבחנה על ידי הלשכות המשפטיות במשרד האוצר וכן בנציבות שירות המדינה, על ידי החשבת הכללית ונציבות שירות המדינה, ונתקבלה בהתאם לחוק גיל פרישה וחוק הגמלאות; כי התובע היה מודע למועד פרישתו כבר בספטמבר 2010 וסירב לשתף פעולה מאחר שלעמדתו חוזה הבכירים תקף עד לשנת 2014. תיעוד על דבר ידיעתו של התובע כי לעמדת המדינה חוזה הבכירים מסתיים עם הגיעו לגיל פרישה, ביום 31.7.12, מצוי בתיקו האישי ואף קיימות לכך אינדיקציות נוספות, ובכללן, הודעה מוקדמת על פרישה לגמלאות מיום 2.11.11, חתימה על טופס 'ריכוז נתוני עובד פורש', השתתפות בקורס הכנה לפגישה (הגיע לכלל המפגשים) שנערך בחודש מרץ 12; הובהר לתובע כי מבחינה משפטית, המשך הגעתו לעבודה תחת סירוב יציאה לגמלאות מהווה 'הסגת גבול', וכן הועבר לתובע מכתב המבטל סמכויותיו כחשב וחתימה על מסמכים בשם המדינה

העתק סיכום דיון מיום 5.8.12 מצורף ומסומן כנספח 7ב לכתב התביעה.

31. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, החל מיום 5.8.12 הפסיק התובע להתייצב לעבודתו.

32. בהתאם לאמור בכתב התביעה על נספחיו, ביום 10.12.12 נשלח אל התובע אישור פרישה לגמלאות מנציבות שירות המדינה ומשרד האוצר. במסגרת אישור הפרישה, צוין, כי "אם פנית בבקשה להגדלת שירות, היא תועבר להחלטת נציבו שירות המדינה, תקבל על כך הודעה בנפרד". כן צוין במסגרת אישור הפרישה, כי ערעור על החלטתו של נציב שירות המדינה הינו תוך 60 יום ממועד קבלת ההודעה.

העתק אישור מיום 10.12.12 מצורף ומסומן כנספח 10 לכתב התביעה.

33. מכאן התביעה דנא והבקשה לסילוק על הסף המוגשת בזאת.

ג. עמדת המדינה – דין התביעה לסילוק על הסף

ג.1. אי נקיטה בהלך מתאים ביחס לחלק מרכיבי התביעה ובקשה להפרדת הליכים:

34. כהקדמה לטענה זו, תפרט המדינה את המסגרת הנורמטיבית המבססת את **תחולת חוק הגמלאות על התובע ביחס לכלל תקופת עבודתו בשירות המדינה**, כדלקמן :
35. ראשית יאמר, כי אין חולק, שביחס לתקופת העסקתו של התובע בכתב מינוי (החל מיום 25.7.70 ועד ליום 26.3.91), בצירוף תקופות שקדמו לתקופת העסקתו של התובע בכתב מינוי ואשר נרכשו על ידו, חלות הוראות חוק הגמלאות בהתאם לכתב המינוי שניתן לתובע ביום 25.11.70.
36. ביחס לתקופת העסקתו של התובע בחוזה בכירים (החל מיום 1.4.90 ועד ליום 31.7.12), יפורט כדלקמן :
37. בהתאם לסעיף 107 (א) לחוק הגמלאות, שכותרתו 'אי תחולה', על עובד מדינה המועסק ב'חוזה יחידי' לא יחול חוק הגמלאות, אם כך נקבע בחוזה :
- "107. (א) הוראות חוק זה לא יחולו -
- ...
- (2) על עובד המדינה המועסק כדין על פי חוזה יחידי, אם כך נקבע באותו חוזה ובמידה שנקבע;..."
38. בעקבות סעיף 107, בסעיף 11 לחוזה הבכירים שנחתם עם התובע ביום 26.06.91, נקבע, כי :
- "על תקופת עבודתו של העובד לפי חוזה זה לא יחול חוק שירות המדינה (גימלאות) (נוסח משולב), התש"ל-1970 (להלן – חוק הגימלאות)"
39. יחד עם זאת, בסעיף 12 לחוזה הבכירים, נקבע, בהתאם לסעיף 92 לחוק הגמלאות, כדלקמן :
- "על אף האמור בסעיף 11 לעיל, תקופת שירותו של העובד לפי חוזה זה תצורף לתקופת שירותו על פי כתב המינוי (להלן – תקופת השירות הכוללת) לעניין הזכות לגימלאות לו ולשאייריו, בכפוף לתנאים הבאים..."
40. להלן סעיף 92 לחוק הגמלאות :
- "92. עבר אדם משירות המדינה בתפקיד שחוק זה חל עליו לעבודה אצל מעסיק אחר או לתפקיד בשירות המדינה שחוק זה אינו חל עליו, ולא חל על העברתו הסכם לפי סעיפים 85 או 86, רשאי שר האוצר להתקשר אתו בהסכם שלפיו ישולמו לו או לשאייריו גמלאות בעד תקופת שירותו במדינה בתפקיד שחוק זה חל עליו, כולה או מקצתה, הכל לפי תנאים וכללים שנקבעו בתקנות, לרבות תשלומי העובד לאוצר המדינה ותחולה למפרע."
41. עוד צוין במפורש בסעיף 12(ה) לחוזה, כי למען הסר ספק, בסעיף האמור "זכות לגמלאות" ו-"קצבה" – כל הזכויות החלות מכוח חוק הגימלאות לעובד או לשאייריו לרבות מענק, **פיצויים בגין שנים עודפות** וכו' – בכפוף לאמור בחוזה זה.
42. מן האמור לעיל עולה, כי בהתאם להוראות חוק הגמלאות ולהוראות החוזה שנחתם עם העובד, על תקופת העסקתו של העובד לפי כתב המינוי חלות הוראות חוק הגמלאות באופן ישיר, ואילו ביחס לתקופת העסקתו לפי החוזה חלות הוראות חוק הגמלאות **מכוח צירופה של תקופה זו לתקופת העסקתו על פי כתב המינוי**.

43. בהתבסס על כך שחוק הגמלאות חל על גמלתו של התובע, תטען המדינה כי מעיון בכתב התביעה, עולה, כי חלק מטענות התובע ראוי כי יתבררו במסגרת הליך תביעה רגיל בבית הדין לעבודה, ואילו חלקן האחר היה מקום להגיש בגינם ערעור גמלאות בהתאם לסעיף 43 לחוק הגמלאות. משכך, דין התביעה לסילוק על הסף ביחס לנושאים שהתביעה הוגשה בגינם, בניגוד לחוק. ואלה הם הנושאים שהיה מקום להגיש בעניינם ערעור גמלאות:

- א. תחולת חוק הגמלאות על תקופות העסקתו השונות של התובע.
 ב. חישוב משכורתו הקובעת, ובכלל זה גובה הדרגה שלפיה יש לחשב את משכורתו הקובעת בגין תקופת העסקתו על פי כתב המינוי (ככל שטענה זו מופנית כנגד הממונה על הגמלאות).

44. לאור האמור, יש מקום להפריד את הדיון בטענות התובע כנגד הממונה על תשלום הגמלאות, ככל שיש בהן ממש, ולנהלן במסגרת הליך נפרד ואחר מולו.

45. בהקשר זה שימת לב תופנה לפסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה בדב"ע נב / 1 – 7 ברוך שומינר נ' הממונה על תשלום הגמלאות במשרד האוצר [פורסם בנבו]:

"13. ההליך אשר התנהל בבית הדין קמא היה הליך ערעור על החלטת המשיב מיום 23.3.1989 הליך זה אינו מתנהל בדרך הגשת "כתב התביעה" אלא בדרך של "ערעור" (על פי סימן י"ג לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב – 1990). מכאן, שמסגרת ההליך מוגבלת לנושאים הכלולים בהחלטתו של המשיב...

...סמכותו של בית הדין קמא בהליך של ערעור לפי סעיף 43(א) לחוק הגמלאות מתוחמת בסעיף 43(ג) לחוק, שעל פיו בית הדין "רשאי לאשר את החלטת הממונה או לשנותה, או להחליט החלטה אחרת במקומה" (ר' דב"ע לא / 71 הניג נ' נציב שירות המדינה, פד"ע ב' 225, 229; דב"ע לט / 10 – 7 אורבך נ' הממונה על תשלום הגמלאות, פד"ע י"ב, 357, 361; דב"ע נא / 1 – 7 מדינת ישראל - וילנסקי, פד"ע כ"ב 469, 472), זאת ותו לא...משקבע הממונה...ובית הדין אישר את החלטת הממונה, אין הוא מוסמך להוסיף קביעה פוזיטיבית בעניין שהממונה לא החליט לגביו מאחר שאינו במסגרת סמכותו ושתוצאתו היא במישור אחר".

46. כן ראו לעניין זה את האמור בהחלטת בית הדין האזורי לעבודה בחיפה בעב' 146/04 בש"א 1301/04 מרים רוזנבלום נ' הממונה על תשלום הגמלאות [פורסם בנבו]:

"השיקול אם לאחד דיון אם לאו, נעוץ בכך האם צירוף נתבעים ושאלות שבמחלוקת, זה לזה, ייעל את הדיון או יסבכו. מאחר שענייני גמלאות הנדונים על פי חוק שירות המדינה (גמלאות) לא זו בלבד שמוכרעים על פי הוראות החוק הספציפי האמור, כאשר הטבות הנוגעות לעניין..., אינן מעוגנות בחוק זה; כאשר גם הייצוג המשפטי של המדינה הוא שונה; וכאשר העובדות הדרושות להכרעה אינן בידיעת הגורמים השונים מטעם המדינה המטפלים בנושאים השונים – אין מקום לאיחוד הדיון על ידי הוספת המדינה כנתבעת נוספת".

ג.2. דין התביעה כולה להידחות על הסף מחמת התיישנות ושיהוי ניכר

התיישנות עילות התביעה הנובעות מטענות התובע כנגד הממונה על הגמלאות

47. לשיטת התובע, **ההחלטה לעניין גמלתו** נשלחה לו ביום 10.12.2012 ומשכורתו הקובעת הוצגה לו לראשונה במסגרת תלוש קצבת חודש דצמבר 2012.
48. בהתאם לאמור בסעיף 43 לחוק הגמלאות, ובהתאם לאמור בתקנה 1 **לתקנות שירות המדינה (גמלאות) (המועד להגשת ערעור), התש"ל – 1970** (להלן: **תקנות שירות המדינה**) כנוסחה ביום שבו פרש התובע, הרי שהמועד להגשת ערעור על החלטה או החלטת ביניים של הממונה, הוא 60 ימים מהיום שבו הגיעה ההחלטה לידיעת התובע. מכאן עולה, כי 60 הימים הקבועים בתקנות שירות המדינה להגשת ערעור חלפו כבר מלפני כ- 7 שנים.
49. סעיף 43 לחוק הגמלאות קובע:
- ”(א) תובע הרואה עצמו נפגע על ידי החלטה או החלטת ביניים של הממונה, רשאי לערער עליה לפני בית דין אזורי כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, תשכ”ט – 1969.
- (ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר המועד להגשת הערעור.”
50. תקנה 1 לתקנות שירות המדינה כנוסחה ביום שבו פרש התובע, קובעת כדלקמן:
- ”המועד להגשת ערעור על החלטה או החלטת ביניים של הממונה או של נציב שירות המדינה הוא ששים יום מהיום שבו הגיעה ההחלטה לידיעת המערער, או מיום תחילתן של תקנות אלה, לפי המועד המאוחר יותר.”
51. לפיכך, לא עומדת לתובע זכות ערעור על החלטות הממונה כיום, זאת גם אילו יופרדו ההליכים כפי שהיה צריך לפעול לו היה מגיש את תביעתו במועד, כדין.
52. ההלכה שיצאה מלפני בית הדין הארצי בנושא הארכת מועד להגשת ערעור על החלטת הממונה על תשלום הגמלאות, הינה, כי **אין בית הדין מוסמך להאריך מועד שנקבע בתקנות להגשת ערעור דוגמת הערעור המבוקש דכאן**. ראו לעניין זה ע”ע 526/05 **חיים נתיב נ’ משרד האוצר מדינת ישראל**, דינים ארצי ל”ג (95), 62, ע”ע 712/06 **נאוה ירון נ’ מדינת ישראל הממונה על הגמלאות** (פורסם בנבו), ע”ע 349/07 **מדינת ישראל נ’ כרמלה עציון** (פורסם בנבו) (להלן – עניין כרמלה עציון) וכן ע”ע 186/06 **אברהם עודד כהן נגד הממונה על תשלום הגמלאות**, תק-אר 2006(3), 227.
53. ובעניין כרמלה עציון, קבע בית הדין הארצי לעבודה כי בהתאם להלכה הפסוקה, כדלהלן:

"צודק הממונה בטענתו כי היה מקום לדחות את תביעת המשיבה על הסף. זכותו של עובד מדינה לגמלאות קבועה בחוק והגורמים המופקדים על כך הם נציב שירות המדינה והממונה על תשלום גמלאות, כל אחד בתחומו. תביעה לגמלה מוגשת לממונה (סעיף 42 לחוק הגמלאות) ועל החלטתו ניתן לערער לבית הדין לעבודה תוך 60 ימים (סעיף 43(א) לחוק ותקנה 1 לתקנות שירות המדינה (גמלאות) (המועד להגשת ערעור). מסגרת זו של זמן קבועה, היא אינה חלק מסדרי הדין בבית הדין לעבודה ולא ניתן לחרוג ממנה או להאריכה. במיוחד נכונים הדברים כאשר מדובר בהליך המוגש בדרך שונה מזו הקבועה (תובענה לסעד הצהרתי במקום ערעור), קל וחומר כשמדובר בהליך המוגש באיחור של שנים (כשנתיים וחצי לאחר תום המועד להגשת הערעור). כך פסק בית דין זה בפרשת ירון (ע"ע 712/06 נאוה ירון - המרכז הרפואי "שיבא" ואח'; [פורסם בנבו]) וכך ראוי לפסוק גם כאן".

54. מכאן, ומטעם זה, סבורה המדינה, כי גם אם יוגש ערעור גמלאות כמתבקש בחוק, הרי שערעור כזה דינו סילוק על הסף לאור התיישנותו זה מכבר.

התיישנות עילות התביעה הנגזרות מטענתו של התובע להפרת חוזה עבודה וההחלטה על פרישתו בגיל פרישת חובה על פי חוק (כלל הסעדים הנתבעים למעט בנוגע לפנסיה)

התיישנות – רקע נורמטיבי

55. סעיף 15(1) לחוק ההתיישנות, תשי"ח – 1958 (להלן: **חוק ההתיישנות**), קובע, כי תקופת ההתיישנות של תובענה אזרחית שאינה במקרקעין היא **7 שנים**.

56. לפי סעיף 6 לחוק ההתיישנות, מרוץ ההתיישנות מתחיל מהיום שבו **נולדה** עילת התביעה, דהיינו, מאותו היום בו התובע **יכול** היה להגיש את תביעתו לבית הדין הנכבד, מבלי שזו הייתה נמחקת, משום שהוגשה טרם זמנה. ראו לעניין זה ע"א 3319/94 **פפר נ' הוועדה המקומית**, פד' נא(2) 581, במסגרתו נקבע, כי המועד להיווצרות העילה לצורך מניין ההתיישנות הוא מועד קיומו של "כח תביעה" קונקרטי בידי של התובע; לעניין עילת התביעה ר' גם: ע"א 1650/00 **זיסר נ' משרד הבינוי והשיכון**, פ"ד נז(5) 166, 177-178.

57. בהתאם לפסיקה, יש ליישם את חוק ההתיישנות בהתאם לתכליתו ובצמצום. דהיינו, שמשך התקופה שבה נתבע יהא חשוף לסכנת תביעה צריך להיות מתוחם ומוגבל, על מנת שיוכל לכלכל צעדיו ולהיערך כלכלית לסיכוני תביעות צפויות. קיימת חשיבות בהגשת תובענות תוך זמן סביר מהמועד בו נוצרה עילת התביעה. תובע אשר "ישן על זכויותיו", שעה שנמנע מהגשת התביעה במשך תקופה ארוכה, רואים אותו כמי שמחל על זכותו, ואין רלוונטיות לשאלה האם נגרם נזק לנתבע על ידי האיחור בהגשת התביעה. באותו אופן, יש לשמור על האינטרס הציבורי ושהמערכת המשפטית תקדיש זמנה לטיפול בבעיות ההווה. לעניין זה, נקבע בע"ע 1406/02, **עיריית גבעתיים נ' משה ברקוביץ ואח'**, מיום 4.10.06, כדלקמן:

"ביסוד מוסד ההתיישנות עומד איזון אינטרסים של גורמים שונים. כך למשל, עניינו של הנתבע מחייב כי לא יידרש לשמור על ראיותיו לזמן בלתי מוגבל; תוגבל ותתוחם התקופה בה יהיה חשוף לתביעה; האינטרס הציבורי מחייב שבתי המשפט לא יעסקו בעניינים שחלף זמנם; ותינתן לבעלי הדין שהות של שבע שנים לעשות לפתרון הסכסוך מחוץ למערכת השיפוט." (עמ' 24 לפסק הדין).

58. כן ראו לעניין זה ע"א 241/70 **מדינת ישראל נ' "שג" אגודה שיתופית בתל-אביב בע"מ**, פ"ד כד (2) 621; ע"א 1254/99 **המאירי - הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ** פ"ד נ"ד (1) 535, 554-55; ע"א 6805/99 **תלמוד תורה הכללי נ. הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים**, פ"ד נו (5) 444.

59. את הטעמים העומדים בבסיס ההתיישנות ניתן למצוא בפסיקתו של בית המשפט העליון (ראו ע"א 2919/07 **מ"י - הועדה לאנרגיה אטומית נ' עדנה גיא-ליפל**, מיום 19.9.10 (להלן: עניין **גיא-ליפל**), בפס' 30 לפסק הדין):

"הפסיקה ומלומדי המשפט עמדו על מספר טעמים העומדים בבסיס ההתיישנות הדיונית, ואעמוד עליהם בתמצית: א. טעם ראייתי הקשור בקושי ובהכבדה על הנתבע לשמור את ראיותיו לאורך זמן. מטבע הדברים, במהלך השנים מסמכים וראיות אובדים, עדים הולכים לעולמם או מאבדים את זכרונם, מה שעלול לפגוע בהגנתו של הנתבע ולהקשות על בירור האמת העובדתית. ב. אינטרס הנתבע לוודאות בדבר זכויותיו וחובותיו בכל זמן נתון, כך שיתאפשר לו לכלכל את עניינו מבלי להידרש להקצות ממשאביו רזרבה כספית שמא ייתבע בגין שנים עברו. ג. ההנחה היא כי תובע אשר "ישן על זכויותיו" תקופה ארוכה, זנח או ויתר או מחל על תביעתו, ועם חלוף הזמן הולכת ומתבססת הציפייה של הנתבע כי לא ייתבע. ד. מנקודת מבט המערכת המשפטית, ראוי להקדיש את משאבי השיפוט לעניינים שבהווה ולא לשחת זמנה על עניינים שאבד עליהם הכלת. קציבת תקופת ההתיישנות מתמרת תובעים לא לישון על זכויותיהם ולהגיש תביעתם ללא עיכוב. ה. להסדרי ההתיישנות יש השפעה החורגת מהצדדים הישירים להתדינות, במיוחד על המדינה, יצרנים, ספקי שירותים ומבטחים. כך, לדוגמה, הארכת תקופת ההתיישנות עשויה להשפיע על גובה הפרמיה בחוזה ביטוח ועל מחירי מצרכים ושירותים, ומכאן שלהסדרי ההתיישנות השלכה על רווחתם של פרטים רבים בחברה".

60. מטרות אלו של דיני ההתיישנות רלוונטיות ביותר גם כאשר המתדיין הוא **המדינה - ולפעמים אף ביתר שאת** (ראו בג"ץ 853/10 **חברת שדמות הדרום נ' פרקליט מחוז דרום** (תק-על 2010 (3) 1671). אין כל הצדקה לפגוע בזכויות דיוניות של המדינה, שכן כל מעסיק, קל וחומר – המדינה, שכיסה הוא הכיס הציבורי, מסתמך על ניהול כספי שוטף, ואינו צריך לעמוד בפני הסיכון של תשלום בגין העבר מעבר לקבוע בחוק.

61. **המדינה ערה לזהירות הרבה בה נוהג בית הדין הנכבד בדיון בבקשות לסילוק על הסף. עם זאת, מן הדין במקרה זה לברר את סוגיית ההתיישנות כטענת סף ולא להותירה לבירור במסגרת התיק העיקרי, משום שאין בבירור העובדתי-ראייתי בתביעה לגופה כדי להשליך על אופן ההכרעה בסוגיית ההתיישנות.**

62. חשיבות הדיון המקדמי בטענת ההתיישנות היא, בין היתר, נוכח המשאבים הנדרשים לבירור תובענה המוגשת לאחר שנים כה רבות. חלוף השנים גורם לנזק ראייתי מובנה הנובע, בעיקר, מהקושי לשמוע ראיות ולהביא עדים הנוגעים לעובד ולתנאי עבודתו. לעניין החשיבות שיש לדון בשאלת ההתיישנות כטענה מקדמית, מקום בו ההכרעה בטענה זו עשויה להביא לסיום ההתדיינות בתביעה ולחסוך משאבים ניכרים, ראו בעניין **גיא-ליפל** (בסעיף 26 לפסק הדין), כדלקמן:

"עקרונות יסוד אלה חלים על המדינה כבעלת דין, בדומה לכל בעל דין אחר. יתרה מזאת - המדינה, גם במעמדה כבעלת דין בהליך אזרחי, מייצגת את הציבור כולו. בעשותה כן, עליה לראות לנגד עיניה את האינטרס הציבורי, ולצורך ענייננו, את האינטרס הציבורי בהשתקפותו בהליך דיוני. מטרות דין ההתיישנות נועדו לא רק לחסום תביעות מושהות המוגשות כנגד פרטים, אלא למנוע דיון בתביעות אלה גם כנגד המדינה, בהינתן הנזק העלול להיגרם לפרט ולכלל מעיסוק בתביעות שעבר זמנו. ואכן, הנזק לציבור העלול להיגרם מויתור על טענת ההתיישנות כלפי תביעות נגד המדינה שהתיישנו עלול להיות ניכר, ולכן אין להתפלא על נוהל 16.8, שהוצא על ידי פרקליט המדינה, הקובע, ככלל, את חובת המדינה להעלות טענת ההתיישנות בתביעה ישנה המוגשת נגדה. במיוחד, מציין הנוהל את הצורך בכך כאשר נגרם למדינה נזק ראייתי בשל חלוף הזמן, או כאשר יש לה טיעונים נוספים להגנתה, וכאשר טענת ההתיישנות עשויה להועיל להקטנת הנזק שהמדינה עלולה לחוב בגינו...".

63. בהתאם לפירוט העובדתי דלעיל **ולשיטת התובע בכתב התביעה**, התובע **ידע** כי לעמדת המדינה חוזה הבכירים מסתיים עם הגיעו לגיל פרישה (ביום 31.7.12), **עוד טרם פרישתו, כבר ביום 4.7.12 וקיימות אינדיקציות ברורות כי היה מודע למועד פרישתו עוד טרם לכך** (אולם אין לכך נפקות לעניין טענת ההתיישנות).

ונפרט: בהתאם לכתב התביעה על נספחיו, התובע טוען כי לשיטת המדינה, ביום 2.11.11 נשלחה אל התובע הודעה מוקדמת בדבר מועד פרישתו לגמלאות, במסגרתה צוין, כי ביום 31.7.12 עתיד התובע לפרוש לגמלאות; לשיטת התובע, בשנת 2011 חתם על טופס 'ריכוז נתוני עובד פורש' ובמעמד זה, נתבקש התובע לחתום על מסמכים נוספים לצורך זכאותו לקצבה עליהם סירב לחתום. בהתאם לנספח 7' לכתב התביעה ראה התובע את ההודעה המוקדמת בדבר מועד פרישתו לגמלאות מיום 2.11.11; לשיטת התובע, התובע זומן לקורס 'הכנה לפרישה' על ידי נציבות שירות המדינה והשתתף בו; לשיטת התובע המכתב הרשמי הראשון שנשלח אליו בעניין פרישתו הינו מכתב מיום 4.7.12, כחודש טרם פרישתו, שתוכנו מבהיר מהו מועד פרישתו וכן כי אינו משתף פעולה עם הנתבעת בטיפול בהליכי הפרישה ולא ניתן ליצור עמו קשר. במסגרת המכתב, צוין כי התובע חתם על מסמכי הפרישה כבר ביום 1.12.11 בפני גב' שרה פנקס הממונה על פרישת עובדים במשרד האוצר וחלק מן הטפסים שהועברו לידי טרם נחתמו והוחזרו למשרד.

64. אם אין די בכך, מהתכתבויות הנתבעות עם התובע המופיעות בנספחי התביעה, עולה כי גם לאחר שחלף מועד פרישת החובה של התובע, המשיך תוך עשיית דין עצמי לפקוד את משרדו כאילו מועד פקיעת החוזה הינו בשנת 2014. הכל, תוך שנאמר לו מפורשות כי התנהלותו מהווה השגת גבול, כי אם לא ימלא את הטפסים הנדרשים לא תהיה אפשרות לדון בגמלתו ואף התקיים דיון בהשתתפות גורמים בכירים ביום 5.8.12 בעניין פרישתו לגמלאות.

65. מן האמור לעיל עולה תמונה ברורה, לפיה, אין ספק כי התובע היה מודע בפועל, לכל הפחות, כבר משנת 2011 כי מועד פרישתו הינו ה- 31.7.12.

66. חרף האמור, התביעה דנא הוגשה רק ביום 3.10.19, בחלוף למעלה מ-7 שנים מיום הולדת עילות התביעה הנטענות.

67. משכך, הסעדים שנתבקשו בכתב התביעה הנגזרים מהחלטת הנתבעות ליציאתו לגמלאות ביום 31.7.12, התיישנו, לכל המאוחר, ביום 4.7.19 ודינם להידחות על הסף.

68. לאור כל האמור, דין התביעה כולה להידחות על הסף- הן ביחס לעילות ולסעדים המבוקשים בעניין גמלת התובע והן ביחס לטענותיו הנוספות ביחס לרכיבים הנתבעים בגין תקופה הקודמת למאי 2012 (כולל), לדחייה על הסף לאור התיישנותם. הכל בהסתמך על טענות התובע עצמו בכתב התביעה.

דין התביעה להידחות על הסף מחמת השיהוי בהגשתה

69. בהתאם לאמור לעיל בטענת המדינה להתיישנות התביעה, הנתבעת תטען, כי דין התביעה כולה להידחות מחמת שיהוי ניכר בהגשתה, שכן העילות הנטענות על ידי התובע בתביעתו, נוצרו, גם בהתאם לכתב התביעה, זה מכבר, גם לשיטת התובע בכתב התביעה.

70. ויובהר, כי הלכה ידועה היא, כי פניה לרשות אין בה כדי להתגבר על טענת השיהוי בהגשת תביעה. ראו לעניין זה דבריו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 410/78 מילס ישראל בע"מ נ' שר האוצר, פ"ד ל"ג (1) 271, 272-273 (1979); בג"ץ 453/84 איתורית שירותי תקשורת בע"מ נ' שר התקשורת, פ"ד לח (4) 67 (1985); בג"ץ 1681/90 ועד הפעולה בעניין הרחבת דרך מס' 2 קטע אכדיה-נוף ים נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מו (1) 505 (1992); בג"ץ 849/92 שמן (תעשיות) בע"מ נ' מינהלת מרכז השקעות שעל פי החוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959, פ"ד מז (2) 702 (1993); בג"ץ 7250/97 סולימאני נ' שר הפנים, פ"ד נד (3) 783 (2000); בג"ץ 7712/04 וינברג נ' עיריית תל אביב-יפו, תק-על 2006 (3), 438 (2006); בג"ץ 7625/07 חזן נ' היועץ המשפטי לממשלה, תק-על 2008 (1) (2008).

71. בפסק דין עב (י-ס) 2977/04 התעשייה האווירית לישראל בע"מ נ' לוי שלמה, דחה בית הדין את התביעה, בין היתר, מחמת שיהוי ופירט את יסודות ותנאי טענת השיהוי בהתבסס על קביעות כב' השופטת פרוקציה בע"א 6805/99 - תלמוד תורה הכללי והישיבה הגדולה עץ חיים בירושלים נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים (פ"ד נז (5), 433, עמ' 446-447, כדלקמן :

"...לצורך טענת שיהוי נדרש להוכיח כי בנסיבות המקרה התובע זנח את זכות התביעה העומדת לו, או שבמשך הזמן שינה הנתבע את מצבו לרעה. היו שהוסיפו תנאי חלופי שלישי שעניינו שיהוי שנגרם עקב חוסר תום לבו של התובע (ע"א 403/63 תמיר נ' שמואל, פד"י יח (53), 47, 1; ע"א 410/87 עזבון ליברמן נ' יונגר, פד"י מה (3) 755-6 (749)..."

72. בעניינינו, יטענו הנתבעות כי די בחלוף הזמן בהגשת תביעה על ידי התובע ואי פניה לערכאות משפטיות בזמן אמת, בין היתר באמצעות צו מניעה כדי לעצור את סיום העסקתו בהגיעו לגיל פרישה, כדי להוכיח כי התובע זנח את עילות תביעתו. כמו כן, התנהלותו של התובע גרמה לנתבעות נזק ראייתי משמעותי המקשה

על המדינה לאתר מסמכים מהותיים בעניינה של התובעת, וכחלק מכך מסמכי תרשומות. יצוין, כי רוב המסמכים הרלוונטיים לתביעה נוצרו לפני כ-10 שנים (!) ובתקופה בה תיקים אישיים תויקו באופן פיזי.

73. הלכה ידועה היא, כי על תובע לפעול בזריזות ולא להשתהות יתר על המידה בפנייה לערכאות. היה על התובעת להגיש את תביעתה שנים רבות קודם להגשתה. מטבע הדברים, בחלוף שנים ממועד היווצרות עילת התביעה נפגמת עד מאוד יכולתו של משרד החינוך להתגונן. מי שפעלו מטעם הנתבעות בעניינים הקשורים בתביעה, החליפו תפקידים ו/או אינם יכולים לזכור את העובדות הרלבנטיות. כמו כן קיים קושי באיתור מסמכים, הנובע בין היתר מהעובדה שמדובר בשנים שבהם חלק מהנתונים לא נסרקו ולא נשמרו דיגיטלית וגם בהיות התקופה שבה נדרשות הרשויות על פי דין לשמור מסמכים קצרה בהרבה.

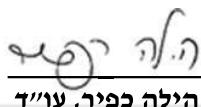
74. יודגש, כי התובע אינו מעלה בכתב התביעה כל טענה שבכוחה להדוף את טענת השיהוי או לשנות מן התמונה העובדתית והמשפטית המצטיירת, ועל כן דין התביעה להידחות על הסף.

ד. סוף דבר

75. בקשה זו מוגשת מבלי להודות בטענה כלשהי מטענות התובע, ואין בעצם הגשת הבקשה כדי למנוע מהמדינה לטעון טענות נוספות ואחרות, לרבות טענות סף מקדמיות אחרות, ככל שתידרש לכך.

76. היעילות וההלכה הפסוקה מחייבות הכרעה בבקשה לסילוק התביעה על הסף כבר במועד זה ועוד טרם הגשת כתב הגנה.

77. אשר על כן ולאור המפורט לעיל, מתבקש בית הדין הנכבד לדחות את התביעה דנן על הסף ולחייב את התובע בהוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד, כדין.

הילה כפיר, עו"ד

בפרקליטות מחוז ירושלים - אזרחי
ב"כ מדינת ישראל

